

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
sobota.

EDINOST

ZA RESNICO
OD BOJA
DO ZMAGE!
IN PRAVICO!

Issued
three times a week
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.
ŠTEV. (No.) 14. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 1. FEBRUARJA — THURSDAY, FEBRUARY, 1, 1923. LETO (VOL.) IX.

OD BOJA DO ZMAGE.

Vojska katoliških Slovencev je koncentrirana pod svojo zastavo. Danes je prekoračila meje v boju za katoliški tisk. Zmagoslavna gre naprej, dokler ne prikoraka do svojega cilja in ta cilj je EN TISOČ NOVIH NAROČNIKOV LISTU "EDINOSTI"!

En tisoč novih naročnikov listu Edinosti pomeni KATOLIŠKI DNEVNIK, katerega prosijo katoliški Slovenci v Ameriki že leta in leta z solznimi očmi. Vsak naročnik lista Edinost naj žrtvuje samo par ur tekom tega meseca in en tisoč naročnikov bomo dobili listu Edinosti, kakor za špas. Cenjeni naročniki, somišljeniki in sotrudniki na vas je ležeče, ali naj dobimo katoličani svoj lastni katoliški dnevnik, ali pa naj vodimo tako resen in važen boj s par tedniki kakor dosedaj. Če je nam naša vera in naša sveta stvar, s katero se ponasamo kaj pri srcu, bomo to tudi storili, če ni, potem — seveda ne bomo. Pokažimo se te dni kaj smo! Pokažimo kaj zmoremo!

Vsak naročnik Edinosti naj bo te dni skozi ta mesec potovalni zastopnik za katoliški tisk. Delajmo vsi skupaj in vsi na vprek, da dosežemo cilj, ki smo si ga postavili pred oči in ta cilj je katoliški Dnevnik. Najprvo pomislimo vsi skupaj, da brez žrtev ni ničesar. Če hočemo kaj doseči, moramo biti pripravljene na žrtve. In če imamo čas, da ga žrtvujemo za vse, ali ga ne bomo imeli par ur v tem mesecu, za katoliški tisk? Bomo ga! Imamo ga! To naj bo naš odgovor in pojdimo krepko na agitacijo za katoliški tisk!

Na delo tedaj, ker resn obni so dnovi,
A delo in trud ti nebo blagostovi!

Da se pa marljivo agitatorji (ce) ne bodo popolnoma zastoj mučili (e), razpisujemo za tiste, ki nam bodo pridobili tekom tega časa kakega novega naročnika sledeče nagrade:

ZA ENEGA CELO-LETNEGA NOVEGA NAROČNIKA pošljemo vsakomur, ki ga nam pošlje z naročnino vred, eno izmed sledečih knjig:

"SOSEDOV SIN" krasna povest izpod peresa pisatelja Jurčiča.

"TURKI PRED SV. TILNOM," zanimiva povest iz turških časov.

"DVE SLIKI" krasna povest iz pod peresa pisatelja K. Meškota.

ZA DVA NOVA CELO-LETNA NAROČNIKA, pa damo sledeče nagrade:

Vse tri gori imenovane knjige, ali pa krasen in pripraven molitvenik

"MOJ TOVARIŠ" s zlato obrezo. Kdor bi raje angleški molitvenik mu pošljemo "KEY OF HEAVEN," ki je krasen z zlato obrezo, pripraven za mlade fante in dekleta.

ZA PET CELO-LETNIH NAROČNIKOV pa damo vsakomur, ki jih pošlje, krasno knjigo "ŽIVLJENJE SVETNIKOV," ki velja: \$4.75.

Sedaj pa noge! Zavijajmo rokave in korajžno na delo za novimi naročniki! Sedaj imate priliko, da razširite katoliški tisk in poleg tega si zaslužite še krasne darove, ki so razpisani za nove naročnike.

VESEH NAS NAJ BO PAROLA, DA MORA LIST "EDINOST" DOBITI 1000 NOVIH NAROČNIKOV!

(Izpolnite ta kupon in ga pošljite nam!)

ZA EDINOST, 1849 WEST 22ND STREET,
CHICAGO, ILL.

Priloženo pošiljam \$..... za naročnino .....

..... naročnika (kov) za dobo .....

NASLOVI:

Ime naročnika .....

Naslov ali (Box): .....

Mesto ..... Država .....

Ime naročnika .....

Naslov ali (Box) .....

Mesto ..... Država .....

KRATKE NOVICE

— Lozanska mirovna konferenca, na kateri se je šlo večji del za Mozul in tamkajšno oljno polje ni dosegla nikakega uspeha. Mirovni delegati se razidejo v par dneh.

— Britanci so ostali sami proti Turčiji in so sedaj zelo ozlovoljeni nad Francozi, ki jim niso šli na roko proti Turčiji. Dolže jih nezvestobe, in da so prelomili svojo obljubo.

— Velika Britanija bo pričela takoj z veliko neprodno blokadno proti Turčiji, tako je izjavil zunanji minister Curzon.

— Francija ni našla pečenega goloba v Ruru, raditega je ozlovoljena zlasti radi pasivnega odpora Nemcev. Generalni štab dela načrte, da zasede še več nemških mest v Nemčiji, kot odgovor na pasivni odpor.

— Kongres Zedinjenih držav je določil za tekoče leto 31. milijonov dolarjev, katere se bo porabilo za upostavitve stroge prohibicije.

— Senator Borah zopet agitira za svetovno ekonomsko konferenco. Pravi, da Zedinjene države se morejo postaviti na čelo tega gibanja.

— Železniška družba Illinois Central je poslala prošnjo na tajništvo notranjih zadev v Washington, D. C. za dovoljenje za gradnjo nove proge, ki bo vodila od Edgewood, Ill. do mesta Fulton v državi Kentucky.

— Blizu mesta Cumberland, Md. se je ubilo pet avtomobilskih potnikov, ko se je po neprevidnosti zaletel šofir skozi železno ograjo v 35. yardov globoko strmino.

— V Hibbingu, Minn. bodo ustanovili te dni posebno posojilno društvo, katero bo posojevalo tamošnjim občanom posojila za gradnjo lastnih hiš.

— V Nashua, Minn. se je onesrečil rudar Jack Sullivan, ko mu je padel na nogo težek kos kamna. Prepeljan je bil takoj v bolnišnico.

— V Virginiji, Minn. namestajo v kratkem pričeti graditi tovarno za izdelovanje pralnih strojev. V Virginiji je tudi precej rojakov Slovencev.

— Centralni urad za rudarstvo v Washington, D. C. poroča, da zapiski proizvajanja trdega in mehkega premoga kažejo normalnost v proizvajanju.

— Po okolici mesta Evansville, Ind., koder teče reka Ohio so farmarji v velikih skrbah radi živine, ker reka baje silno hitro narašča in vsak čas je pričakovati, da se razlije daleč na okoli po ravnini.

— V Everglades, Fla. so bili na mestu ubiti trije dečki in več je težko ranjenih pri eksploziji ko so zapalili večjo količino dinamita.

— V Eldora, Ia. je preminul 98-letni Dr. J. E. King, ki je pred kakimi 35. leti hodil peš v Kalifornijo in nazaj.

— V Molinah, Ill. sta smrtno onesrečena Jakob Prusovar in njegova 7-letna hčerka Mary. Če je peljal na kolesu svojo hčerko, kar pridvi zadaj auto, ki jih je trčil z grozno silo. Oba se borita v bolnišnici s smrtjo. Ime Prusovar sliši na slovensko ime.

— Henry Ford namerava graditi največjo tovarno za kemije v mestu Iron Mountain, Mich. Z gradnjo se prične spomlad.

— V St. Paul, Minn. je prodana tamošnja tovarna Allied Tractor Co. Kupila jo je družba Diamond Steel Product Co.

— Statistika farmarskih pridelkov in njih cen na trgu lanskega leta kaže, da so v okolici in po county-u Delaware v Iowa, zaslužili v primeru vrednosti njih dela in izgube časa samo 28 odstotkov. Za srednje farmarje je to precej žavtovo.

IZ ŽASEDENEGA RURA.

Francozi upostavljajo svojo oblast naprej v zasedenem ozemlju. — Nemški telegrafisti se vrnejo na delo. — Nemški pasivni odpor še vedno vstraja. — Francozi razdirajo železniške proge, ki vodijo iz zasedenega ozemlja.

Essen, 31. jan. — Francozi gredo svojo pot naprej in hite upostavljati po celi zasedeni pokrajini svojo oblast. Rurska dolina je sedaj že popolnoma izolirana in zastražena s francoskimi carinarji. Tudi vse druge javne urade, kot pošta in sodni je bodo v kratkem prevzeli v svojo oblast Francozi. Tako se sluti mej vsò svetovno javnostjo.

Telegrafisti so zmagali.

Duesseldorf, 31. jan. — Železniški telegrafisti, ki so v tem okraju odšli na stavko pred par dnevi, so se danes vrnili v svoje urade pod pogojem, da francosko vojaško poveljstvo odpokliče iz uradov vojaštvo, ki je bilo nastavljeno kot straža po uradih. General Degoutte je tej zahtevi ustregel in telegrafisti se vrnejo na delo.

V mestu Boppard ni vstaje.

Pariz, 31. jan. — Francoski vojni minister zanika vester, da je nastala v Boppardu vstaja, in da je ubitih najmanj dvajset Nemcev, kakor so to poročali tujerazni listi. Priznava le, da je tamošnji francoski vojaški poveljnik dal aretirati mestnega župana, ker se je protivil proti odredbi francoske ekspertne komisije.

Nemški pasivni odbor še vedno trdovraten.

London, 31. jan. — Bojkotiranje proti francoski ekspertni komisiji in francoski vojaški oblasti se od strani Nemcev krepko nadaljuje. Ljudstvo vse skozi noče prodajati živeža Francozom niti ne najpotrebnejših stvari.

Delavstvo na svojih shodih odločno protestira proti okupaciji. Delavstvo vseh prepričan pripadajoče h raznim političnim frakcijam se je zedinilo v enotno fronto in kot tako nastopa proti Francozom.

Francoska strpljivost ima svoje meje.

Amsterdam, 31. jan. — Francoski aktivni poveljnik v Ruru general Degoutte, je včeraj izjavil pred tujimi častnikarskimi poročevalci, da Nemci se silno motijo, ako mislijo, da francoska strpljivost nima svoje meje. "Mi smo poslani sem, da dobimo, kar pripada Franciji na podlagi mirovne pogodbe in to bomo dobili, pa magari si naj vsi Nemci polomijo vratove," je rekel general.

Po celem Ruru proglašeno obsedeno stanje.

Pariz, 31. jan. — General Wegand je izjavil, da je potrebno, da se proglašijo po vseh okupiranih krajih obsedeno stanje, da se tako pripravi oblasti na znanitne slučaje, ki znajo nastati vsak trenutek.

Francozi razdirajo železniške proge v Ruru.

Dortmund, 31. jan. — Nemški železniški strojevodji so v zadnjem tednu popihali s kakimi sto lokomotivami iz Rura v Nemčijo, odkoder jih ni več nazaj. Železničarji so hiteli na vse kriplje odpeljati kolikor pač največ mogoče železniških vozov in lokomotiv, samo, da se bo s tem prizadajalo francoski ekspertni komisiji večje sitnosti in težave pri transportaciji premoga in rude, katero konfiscira na čebelo francoska komisija. Vsled tega so pričele francoske patrolie ob okupacijski meji v Ruru razdirati železniške proge, ki vodijo iz Rura v Nemčijo.

JUGOSLOVANSKE NOVICE

Ugodnosti na železnicah za Ruse odpravljene. Doslej so imeli vsi Rusi v naši državi pravico do brezplačne vožnje po železnicah. Poslej ostane ta ugodnost v veljavi le za Ruse, ki so popolnoma brez sredstev. — Naših ljudi je tudi veliko brez sredstev, pa morajo še davke plačevati, ne samo železnico.

Požar na Spodnji Senici. Dne 20. dec. m. l. ob 21. uri 15 minut je izbruhnil ogenj pri kočarici Ani Jurman na Spodnji Senici štev. 15. Požar je uničil streho hiše, pod, drvarnico, kozji hlev, 2 kozo, 7 kokoši, precej drv. Okodovana je za 50.000 kron.

Žena ubila lastnega moža. Neža Vrlinšek iz Šmartna v Tuhinjski dolini je bila sprta s svojim možem Tonetom Vrlinškom. Med prepričom je Neža pričela svojega moža po glavi tolči. Bila ga je toliko časa, da je umrl. Zagalala mu je smrtno rano na desnem sencu in na desni strani glave. Morilko so zaprli.

Dolenja vas pri Ribnici. V petek zjutraj je umrla gospa Marija Merhar, občezana in sprostovana posestnica in trgovka. Težko prizadeti družini iskreno sožalje.

Iz privatnega pisma posnema mo te-le novice:

Veleč. p. Mariofil Holeček, provincialni franč. redca, ki je bil lani izvoljen in ki je kmalu po izvolitvi zbolel na želočni bolezni, je že precej boljši in je upanje, da kmalu zopet popolnoma okreva.

Za zasedeno ozemlje na Primorskem žele nekateri, da bi se ustanovila frančiškanska provincija za se iz samostanov, ki so tam. Vendar so vsi proti temu načrtu, ker bi bil v škodo Slovincem. Upamo, da iz tega ne bo nič.

Tržaški škof Batolomassi je dobil drugo škofijo, ker je na svoji v Trstu resigniral. Na njegovo mesto pride, kakor se govori neki kanonik iz Čedad, ki zna dobro slovensko.

Dr. Šusteršič se je vrnil 12. dec. v Ljubljano. Bil je že tudi v Belgradu in bo zopet nastopil politično pot, (upamo, da ne hinavsko, kakoršna je bila prva. Op. poroč.) Meseca febr. prične z lastnim listom. Pričuje se velika borba, ki naj bi ščitila politično obnebe (ko bi bil to boj značaje, bi se že. Toda značaj, kakor Šusteršičev... Bah! Nikoli! Kako more še kak duhovnik zaupati s takim-le izdajalcem, je nerazumljivo (Op. poroč.)

ZAGREŠENA PAŠIČEVA POLITIKA.

Da je Pašičeva politika popolnoma zagrešena in protidržavna, ker stremi samo za enim glavnim ciljem, Veliko Srbijo, in sicer ne glede na to, kako misli slovenski ali hrvatski narod, ne glede na to, ali to koristi ali škodi narodnemu ujedinenju in naročni ednosti. O tem smo že parkrat pisali in povdarjali. Da je naša sodba in obsodba Pašičevega paševahja popolnoma resnična, kaže tudi krasen članek, katerega je prinesel ljubljanski Slovenec v letošnji 1. številki. Tam citamo besede: "Kdor misli, da je vlada Pašičevih radikalov opustila misel o Veliki Srbiji, v kateri naj bi bil samo srbski narod državnotvorni narod, samo Srbi nosilci državne misli in zato samo Srbi poklicani čuvati in vladati v novi državi, ta se britko moti!"

Mi pa k temu dostavljamo: "Če kdo misli, da bodo Slovenci in Hrvatje kedaj na to-le pritrjili, da bodo v Jugoslaviji to, kar so v Ameriki "nigri", samo postreščeki Srbskim "bratom" gospodom — se pa tudi britko moti." Sila bo rodila vedno protisilo. Srbsko Pašičevo nasilje daje sovražnikom naše države samo orožje v roke za njih uničevalno delo, razbija narodno ednost, goji mržnjo med bratskimi plemeni, kar vse bo privedlo nesrečne tri narode do gotovega konflikta preje ali sleje. Danes nismo več v časih turškega nasilja. Prosta volja posameznega naroda se je že tako pokrepila, da se ne da proti nji več vladati. Kdor tega ne vidi, je slep. Zato bo zgodovina poznala Pašiča kot največjega sovražnika Jugoslavije.

PARNIK V NEVARNOSTI.

Seattle, Wash. — Parnik Besie Dollar je danes klical na pomoč nekje iz sredine pacifiškega morja. Kolikor se je dalo dognati se nahaja nekakih 1800 milj od Kobe na Japonskem. Pokvarilo se mu je krmilo in je postal igrača morskih valov.

VOJAKA ROPARIJA.

Newport, Va. — Včeraj je vojaška patrolia aretirala nekakih dvajset milj od tukaj dva vojaška korporala, ki sta pred par dnevi ustavila kapitana Norman D. Cota, ko je nesel iz banke \$43.000.00 kot vojaško plačo za vojake, mu celo svoto vzela in z njo odkurila v svet.

DENARNE POŠILJATVE.

Koristno je za Vas, ako se pri pošiljanju svojega denarja v staro domovino obrnete vedno le na naše podjetje. To pa zato, ker naše nove zveze z staro domovino nas omogočajo, da dostavljamo pošiljatve v stari kraj najbolj točno in najhitreje. Denar dostavljamo na najbližnjo domačo pošto prejemnika.

Pri nas dobite vedno najnižje borzne cene svetovnih valut. Pri večjih svotah, ki presegajo dvajset tisoč kron ali tisoč lir, damo še posebni popust.

GLEDE DOLARSKIH POŠILK GLEJTE OGLAS NA DRUGEM MESTU.

Cene denarju se večkrat menjajo, mi računamo po ceni istega dne, ko denar prejmemo.

VČERAJSNE CENE SO BILE:

500 — K. ali 125 D. \$ 1.55	50 — Lir ... \$ 3.00
1,000 — K. ali 250 D. \$ 2.70	100 — Lir ... \$ 5.70
5,000 — K. ali 1250 D. \$ 13.50	500 — Lir ... \$ 26.00
10,000 — K. ali 2500 D. \$ 26.00	1000 — Lir ... \$ 52.00

Vse pošiljatve naslovite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOSTI"
1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in sobota. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
UBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
	For United States for half year	\$1.50
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$3.50
	Chicago, Canada and Europe for half year	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Dopise in novice objavljamo brezplačno. Na dopise in poročila brez podpisa se ne oziramo. Rokopisov ne vračamo.

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12. ure dopoldne v soboto, za četrtekovo številko do 12. ure ure dopoldne v torek in za sobotno številko do 12. ure v četrtek dopoldne.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

V nedeljo Slovenci na noge!

Druga predpepelnična nedelja je določena od svetega Očeta za nedeljo katoliškega tiska. To nedeljo naj bi vsi pridigarji po celi Ameriki in po celem svetu pridigali o potrebi in velikanski važnosti katoliškega časnikarstva in katoliškega tiska.

Sicer je čudno, da je sploh treba za to posebne nedelje, da je sploh potreba o tem vernikom pridigati in jih opozarjati na njih dolžnost. Kdo pa socialiste opozarja na važnost njih tiska? Na potrebo tega dela? Tam ni tiskovnih nedelj in vendar povejte mi verskega odpadnika in verskega nasprotnika, ki bi ne žrtvoval rad in z veseljem za protiverski tisk? Povejte mi enega protikatoliškega vernika, ki bi ne bil naročen na svoje protikatoliško časopisje, povejte mi samo enega, ki bi bil protikatoliškega duha pa bi imel naročene katoliške liste? pa bi jih podpiral? Da, povejte mi samo enega?!

Mi katoliki pa potrebujemo posebne nedelje, potrebujemo klica od najvišjega svojega vodnika, svetega Očeta, potrebujemo posebnih pridig, potrebujemo posebnega navdušenja, da bi se zavedli važnosti in potrebe katoliškega tiska, za našo vero, za našo cerkev, za nas same. Ali ni to žalostno spričevalo ubožnosti za naš razum, za našo zavednost, posebno pa še za naše versko prepričanje in za naš katolicizem?

Vendar, zastoj je! Otroci tega sveta so modrejši v svoji zmoti za svojo zmotu, kakor smo pa otroci luči. Mi katoliki smo tako trdno prepričani o svoji resnici in o vedni zmagi resnice nad lažjo, da se le preradi udamo brezskrbnosti in pravimo: "Naj resnica sama zmaga, saj vemo, da itak bo, kakor je še do sedaj vedno, ker je nemogoče, da bi za stalno laž in hudobijo zmagali."

Da, to je res! Vendar je pa tudi res, da začasno pa vendar lahko zmaga laž in hudobija. Ali ni zgodovina samo boj med lažjo in resnico? Ali ni v zgodovini neprestano sledil dokaz dokazu, da je mogoče, da je v resnici pogosto zmotna strašno zatrujena po celih deželah in pokrajinah, da, skoraj nekekrat po celem svetu in včasih tudi za delj časa? In kaj so bile posledice? Ali ni sedanji naš čas najžalostnejši in najjasnejši dokaz? Kaj pravi ruski narod? Ni tam lumparija na tronu prav kar?

Kar pa naj bi mi katoliki posebno nikdar ne pozabili, je to: da s zmago hudobije in laži nastopijo vsikdar strašni časi za ljudstvo samo. Ruski narod, govori in povej! Ruska prelita kri, ki si tekla v potokih pod krutim nožem nositeljev zmotne in hudobije ti povej ali ni strašno pastj v sužnost laži in hudobije?

In zakaj in kako je na pr. zmagala na Ruskem laž in hudobija?

Odgovorimo samo z vprašanjem, kako je med našim dobrim in katoliškim slovenskim narodom v Ameriki zmagala laž in hudobija? nam toliko tisočev naših preje dobrih in vernih katoliških mož in žena napravila grdih brezvernih moralnih in tudi gmočnih propalci? Kdo nam je spraznil slovenske cerkve in napolnil pijanske rdeče dvorane? izpraznil katoliška društva in jednote in pomnožil protikatoliške? Ali ne samo tisk, časnikarstvo? Ali se niso agentje pekla polastili med nami samo tiska in ko so dobili v roke tisk, je bilo lahko delo, padli sta jim dve tretjini slovenskega naroda v Ameriki v naročje kot zrelo jabolko? More kdo zanikati, da to ni res? More kdo zanikati, da ni Sakserjev Glas Naroda bil od nekaj pravo prekletstvo za ameriške katoliške Slovence? da je Prosveta naredila strašno veliko škodo v naših vrstah?

Da, kakor med nami, tako na Ruskem, tako povsod, vsega tega kriv je — tisk.

Zato po vseh teh izvajanjih vprašamo še enkrat: ali ni čudno, da je treba posebne nedelje za naš katoliški tisk, da nas navduši za delo za razširjanje katoliških časnikov? katoliškega bera la med naš narod? za velikanski pomen katoliškega tiska, za dolžnost, da ta tisk vsi podpiramo, naročamo, razširjamo?

Zato, bratje, v nedeljo se za trenutek vprašajmo: Sejavač je šel sejat seme. Ko so pa ljudje spali, prišel je sovražni človek in posejal med pšenico ljuliko. Kdo je ta sovražni človek, ki seje med katoliške Slovence v Ameriki ljuliko? To so tisti slovenski časnikarji, ki so agentje pekla med nami, ki so se zakleli, da bodo uničili med Slovence vero v Boga in jih dobili kot brezverce v svoje krepplje, da jim bodo sesali njegovo srčno kri! To so tisti slovenski propadli možje, ki so moralno popolnoma propadli, ki so dela mržni in ki se jim delati noče, živeti pa hočejo udobno, so se pa udinjali huduču, da potom slabega časopisja sejejo med božjo pšenico grdo ljuliko, brezverstva, nemoralnosti ker jim to nese, ker jih zaslepljeni narod potem redi sam na svojih prsih kot grdo kačo klopotačo s tem, da podpira to časopisje, ki neguje njegove strasti, neguje njegove živaljske inštinkte in mu odpira

širšo pot nemoralnega uživanja.

Vprašajmo se dalje: kako je mogel ta sovražni človek tako opustošiti našo lepo in čisto slovensko žitno njivo vernega slovenstva? In dobili bomo odgovor, v nedeljo spred oltarja: "Ko so pa ljudje spali," ker so katoliki držali križem roke, pasli lenobo, se ne zavedali svojih dolžnosti, ne podpirali svojega časopisja, odprli vrata v svoje hiše slabim in nepristranskim časnikom, da so jim potem zastropili srce, življenje, glavo, vse!

V nedeljo za to Slovenci, vsi na noge! In potem celi post! Glavno naše delo naj bo: pridobivati katoliškim listom, novih naročnikov, novih prijateljev, odpirati jim nova vrata v nove slovenske družine, kjer jih še ne poznajo, kjer so jim še sovražni! Pomagajte tem listom odpreti vrata v kako slovensko družino, ki je odpadla in odprli ste jih tudi za vse dobro, za vse blago, za vse plemenito, pridobili ste to družino za Boga, za lepo in srečno in pošteno življenje.

Bratje, ni to lepo delo!? Ni to vzvišeno delo!? Veliki škof Napotnik, piše v svoji knjigi "Sveti Pavel": "Ko bi sv. Pavel danes živel, bil bi časnikar!"

Zato, katoliki, na delo! Odpovejmo takoj vse slabe liste in tudi vse nepristranske cunje, s katerimi si lahko vsakdo briše svojo sramoto. Kar bi imel idati za naročnino za te liste, dajte raje za tisk, ki se bori za Vas, za Vaše ideje, za Vašo vero, za Vas!

Slovenska duhovščina, obračamo se do tebe in prosimo: Pomagajte nam odpreti svojim zaslepljenim rojakom oči! Pomagajte nam doseči tisto veliko množico rojakov, katerih ne doseže vaše pridige, ker jih ne prihajajo poslušati. Pomagajte nam doseči tišta slovenska srca, ki so daleč od vas, katera vi nikdar ne boste dosegli, katera bomo dosegli samo mi s katoliškim tiskom, samo s stalnim pridiganjem — katoliškim listom! Imate v župniji veliko družin, ki niso več vaše, ki nočejo več poslušati vašega očetovskega klica in svarila, odpadli so, ali bi ne bilo za vas srčno veselje, ko bi neke nedelje zagledali v klopi pred seboj tudi te svoje izgubljene ovčice? Gospodje, veste, kdo vam jih bo edini pripeljal v cerkev, ako jih bo sploh kdo še mogel? — Samo listi, kakoršen je "Edinost", kakoršna je "Ave Maria". Dajte, poskrbite temu svojemu izgubljenemu sinu tega pridigarja, ki mu bo hodil stalno na dom po trikrat na teden ali vsaj dvakrat na mesec pridigati. Pojdite na dom ponj z dobrim časnikom! Ali ni to moderni način nasledovanja Gospodovega zgleda, ki je rekel: "Jaz sem dobri pastir . . . ako izgubim eno . . . grem za njo, dokler je ne najdem . . ." Če greste Vi osebno k enemu ali drugemu, boste težko sprejeti, ali Vas bodo pa še žalili. Katoliški list je neobčutljiv pridigar. Pove svoje, pove neoporekljivo, pove vse, oločno potem pa se stisne v kot ali pa gre v smeti, ali v peč. Stiril je pa le svojo nalogo.

Kakor veste, je sedaj Edinost list katoliških Slovencev v Ameriki, je vaš list. Zato na delo zanj! Ako do jeseni letos dobimo še tisoč naročnikov, bo v jeseni že dnevnik. Tisoč naročnikov za toliko Slovencev — kaj je to!

Slovenec, imaš prijatelja ali sorodnika, ki je odpadnik. O veri mu ne smeš niti spomniti, ker bi te strašno nahrulil. Ali te prav nič srce ne boli zanj, ko ga vidiš v njegovi zmoti? v njegovi slepoti? Ti bi ga rad pridobil. Edini način, kako ga boš pridobil, je molitev zanj in pa — naroči mu list "Edinost," ali "Ave Maria!" Pošlji mu v hišo stalnega pridigarja! Nekoliko dolarjev za njegovo dušo, bi bilo to preveč?

Katoliška društva! Vam je za to, da bi se katoliška misel utrjevala in širila med Slovenci, da bi se, tako širilo tudi Vaše društvo. Hočete to? Edino en je način, s katerim boste to dosegli — razširjajte med svojimi znanci, katoliško odločno in bojevitostno časnikarstvo! Pošljite med svoje znance in prijatelje dobrega pridigarja — katoliški list — katerega bodo kolikor mogoče veliki čitali! Naročite večje število listov, razdelite jih po svoji okolici!

Da, Slovenci, v nedeljo in potem cel post vsi na delo za katoliški tisk!

IZ SLOV. NASELBIN.

Cleveland, Newburg, O.

"Kaj je pa to za en hvadik" je rekla Kovačova Nežka, da naša ta novi poročevalec nič ne poroča "Edinosti!" "Podpora" sem diav jaz, pa ne samo da nič ne poroča, še oglaš se nič, tako, da niti nevedno kedo je ta oseba, ki ima našo usodo po cajtun-gah v rokah. Lejte, v nedeljo 4. febr. bomo imeli veliki in zelo zanimivi koncert. Ali je že črnil besedico o tem? Kar je meni znano, še ne. Treba ga bo malo podrezati. Ta koncert bo nekaj takšnega, kar med Slovenci v Ameriki še ni bilo. Tukaj bo sodelovali sami strokovnjaki. Med njimi bo naš slovenski pesnik in godbenik, Mr. Ivan Zorman, kateri bo proizvajal na klavir. Mr. Wanek, violinist prve vrste, bo igral več soli in Miss DeLone igravka na velike harmonie in članica Cleveland Symphony Orchestra bo tudi imela velik del programa. Poleg tega pa bo petje, kakor kvartet od "Li-re," kvartet od "Zvona," in od "Slovenije" in pred vsem "Dixie Quartet". No, saj pravim, sami veliki in izvrstni igralci in pevcji bodo na tem programu. To bo res pravi raj in kedor ve, kaj je dobro za njega, ta bo prav gotovo tam, posebno pa še ker gre dobiček za cerkev in v pokritje tega smentanega boilerja, ki je od nevoščljivosti počil.

Ji-hi-hi-hi! Iz ohceti smo prišli. Nekateri se kisló držijo, menda zato, ker je ohcet minul. Jaz pa sem zmeraj vesel, na orem iz ohceti ali pa na ohcet. To gotovo vsak lahko ve, da nesmemo pričakovati tukaj na tej

varjovi zemlji, da bomo vedno olesali. Počakajte, ljudje božji, da pridete v nebesa, potem bomo pa vsak dan imeli piknik, pa še kakšen! Mirtelnov Martin ni več hotel po bordih hoditi zato si pa je svojo lastno borden bosovsko poiskal. Sedaj pa pravi, da mu še borda ni treba plačati Martin je vzel za svojo pravo ženo. Heleno Gregor, cvetka iz vrtov tam pri Šmihelu. Stanovala bota tukaj in zato jima kličemo, srečna na mnoga leta!

Pa še nekaj naj vam povem. V Newburgu so šparovni ljudje in imajo nekaj pod palcem. Zato je vedel Mr. A. Gröina, delničar North American Banke in ni dal gmaha dokler niso ustanovili pr-rad tukaj pri nas v Narodnem Domu. Sedaj pa imamo tako rekoče banko v svoji sredi iz katere se lahko pošilja denar v staro domovino in vlaga se lahko na čekovni promet, kakor na savings kar doma. To je nekaj vredno za nas. Ljudje so pa tudi že pokazali, da urad ne bo zastoj ampak, da bodo pridno nosili hranit denar. Denar doma imeti dandanes, tudi če je še tako skrit, se pravi tatove vabiti v hišo. Na banko z njim kedor ga kaj ima.

Conemaugh, Pa. — Usoda smrti je zadela tukajšnjega rojaka Franka Svete v najlepši dobi 20. let. starosti. V pregovorov se je po nesreči dotaknil električne žice in električni tok ga je na mestu ubil.

Pokojni je bil v Ameriki blizu dveh let. Rojen je bil v vasi Sa-boče pri Borovnici na Kranjskem, kjer zapuščila svojo ženo in dvoje nedorastlih otrok, in dva brata. V Ameriki pa zapu-

*****

S. P. D. **Sv. Mohorja**

*****

USTANOVLJENA V CHICAGO, ILL., 31. DEC. 1921.
Sedež Chicago, Illinois.

Predsednik, Leo Mladich, 1929 West 22nd Place.
Podpredsednik, John Jerich, 1847 West 22nd Street.
Tajnik, Anton Stonith, 1834 West 22nd Place.
Zapisnikar, John Fale, st. 1921 West 23rd Street.
Blagajnik, Joseph Beribak, 1653 West 22nd Street.
Društveni zdravnik Dr. J. E. Ursich, 1901 West 22nd St.
Duhovni vodja Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

NADZORNI ODBOR:
Andrew Glavach, Steve Foy in John Densha.

POROTNI ODBOR:
John Terselich, Louis Duller in John Kosmach; st. Organizator, John Petrovčič.

URADNO GLASILO: "EDINOST."

Družba zbora vse vsako nedeljo ob pol 2. uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Stefana na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po soc. na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovence v Chicago. Rojaki pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družabnega tajnika ali pa predsednika.

NAZNANILO!

Chicago, Ill. — Vsem članom in članicam Slovenske Podporne družbe sv. Mohorja se tem potom naznanja, da se prihodnja redna mesečna seja vrši prihodnjo nedeljo, dne 3. febr. točno ob 1. uri popoldan. Seja se bo pričela malo prej zato, ker zatelem bo rabilo šolsko dvorano za svojo zabavo društvo sv. Neže, št. 826. C. O. F.

Seja se bo vršila v spodnjih šolskih prostorih in ne v cerkveni dvorani, ker tudi cerkveno dvorano bodo imele v najemu članice sv. Neže za svojo igro.

Na sejo so vabljeni vsi člani in članice, ker na tej seji pride na dnevni red izvanredno važen slučaj, zato je potrebno, da je na seji navzoč sleherni član in članica.

S bratskim pozdravom
Družbeni odbor.

Z odličnim spoštovanjem
Odbor.

Chicago, Ill. — Minulo nedeljo je vprizoril Mladiški klub sv. Stefana svojo igro "Mati." Igra je bila napovedana za dva večera, vendar radi nštevilne udeležbe prvega večera se je vprizorilo igro samo v nedeljo večer. Igra "Mati" ima velik pomen, ako je pravilno vprizorjena, da si to ni bilo v stanu izvršiti tu, radi prekratkega večanja. Vendar kljub temu se je nekateri prizore vprizorilo prav lepo in pri drugem in tretjem dejanju je marsikateremu gledalcu rosilo oko. Kritika bi sicer bila na mestu, a vendar, ker so nekateri igralci imeli svoje dolge uloge komaj 5 do 6 dni jih je zahvaliti, da so vsaj tako izvršili svoje uloge, ker pod takim okoliščinami so igro izpeljali še precej dobro. Taka igra potrebuje učenja in vaj, vsaj ene dva meseca, predno se igro vprizori.

Kam bomo šli pa na pustno nedeljo? Kam? V šolsko dvorano, kjer bo fara sv. Stefana priredila maškeradno veselico. Predpriprave za to veselico so v teku in obeta se velika udeležba od strani občinstva. Ta dan bo vršilo v dvorano nekaj nenavadnega in nekaj izvanrednega. Pa nikar ne mislite, da bomo tu le javno vam povedali, kaj bo za ena stvar. Na pustno nedeljo pride v šolsko dvorano pa boste videli.

UTRINKI.

Zapravljivost jako rada izpremeni zabavne čase v žalostne.

Vsaka napaka je morda stopinja k napredku.

Nekateri pametni možaki vedo veliko neresničnih stvari.

Nikdar ne govori, ako nimaš ničesar za povedati.

Okusi se razlikujejo. Nekateri dekleta vidijo v ogledalu, ko se ogledujejo lepotice, mejtem ko nekateri na isti osebi ne vidijo ničesar lepega.

Pravijo, da skrbi pomore več ljudi, kakor delo. Močnejše res, ker ljudje raiši skrbe, kakor delo.

Tihi in miroljubni sosedje napravijo zaželjivo sosesčino.

Nekateri ljudje so tako prijazni, da bi godrnjali čez vreme, ko bi iz neba deževali sami cekini.

Tisti ljudje ki tožijo o dolgem času so ponavadi najbolj ozlovoljeni, ko jih v jutro budilka izbudi.

Chicago, Ill. — Društvo sv. Neže št. 826. Reda Katoliških Borštnaric, W. C. O. F. priredi po dvo-letnem prestanku zopet nekaj izvanrednega za našo slovensko naselbino v Chicago. In sicer to pot imamo bogat program. Predvsem in glavna točka je, zgodovinska igra: "Fabiola in Neža."

Dragi rojaki, to je ena izmed največjih in najbolj znamenitih iger izza časa preganjanja kristianov v Rimu. To potrjuje in dokazuje zlasti to, da se ravno ta igra predstavlja že nekaj časa v premikajočih slikah (Moving pictures) v največjem chicaškem gledališču Auditorium, in da sam prevzvišeni nadškof chicaški George Mundelein priporoča, naj ne bo katoličana v Chicagi, da ne bi videl te igre. In kakor sami veste, da se vstopnica za v Auditorium po vseh župnijah prodajajo, zato tuči naše društvo upa, da bodo posebno pri tej igri rojaki naklonjeni in se v soboto večer in v nedeljo popoldan v velikem številu udeležili igre, zakar se že naprej zahvaljujemo in pozdravljamo vse rojake in rojakinje po širni Ameriki posebno pa naše sosesre pri W. C. O. F.

Chicago, Ill. — Usoda smrti je zadela tukajšnjega rojaka Franka Svete v najlepši dobi 20. let. starosti. V pregovorov se je po nesreči dotaknil električne žice in električni tok ga je na mestu ubil.

suj ofis, pa je tam reku vsem, de je dovgu v nuč štederov, tistu brenčanje, de je vse besednjake prebrav in de končno je pršu do zaključka, de je biv tu kumar iz Čekage, ki je povzroču takšno strašansku brenčanje. To je potem tud pribov s kropskimi zrebli v suj žurnal."

Al ste jo popisal mr. editor prov taku, kakor sm jo povedov. Dobro če ste. Zdej mi pa ne morete rečt, da vam neč novga ne prinesem v vaš ofis. Ja, pa še nekaj imam za pavezat, ampak ta je pa taku bolj konfidensh, ki jo morete za sebe obdržat. Ta je pa iz Najjorka.

Ate k sem jeh zadnjič obiskov so se mi zelo prtožil, da je bizznes slab. Sa djal: "Pavle, jest i nameravam nov biznes pred, s pomočjo tuiga brata Petra. Veš tui brat Peter ima velikianske zmožnost, ta mesec se je učiv v Clevelandu špiritulizma, i bo ledi iz onga sveta nazaj klicu in jih bo predstavljaj kelor bo že hotu s katerm govort. Taku se je naučuj suj biznes, de bo samu s prstom pamigav pa bodo prišli ledje nazaj."

"Jemnasta, jemnasta kar strah me je ratalu mr. editor. Zdej kdar bo kaj jeznan na me, pa bo s prstom pamigov, pa jeh bo polklicav en regiment ta mrtvih, de

bojo Pavleta združbi. Peter ti je pa s hudirja, de se je spak nauči še ta antverh. Zdej se pa ne bo z njim za jet. Kej tacka pa še ne.

"Ja, ja so djal ata, taku bo, mi najbul kaže, kar tak biznes bova odprla."

"Ja zakaj pa iščete v sujih čajtehah Etbinička Kristana, vsaki dan vidim, de ga še nej pa ne, recte Petru naj pomiga s sujem prstam, mogoče je pa že mufov na oni svejt in če je, ga bo zdej Peter lahku nazaj paklicu."

"Ga nej na onem svejt, Peter miga vsak dan pa nej neč," so djal Zeksarjev ata.

Taku vidjo mr. editor sm jem zopet prnesu malu navic iz sveta. Zdej moram jet pa še suje prijatle malu obiskat po Čekagi, de bom vidu če še živijo. K sm biv zadnjič pr atet Zaftrniku sm jeh prosu za malo ajmožno od milionskega fonda, pa sa djal le pridi enkrat k bo konec predpušta pa se boma spet malo raztajal. Bom pa pr neh zdej paskusu če se bo dalu dobit kaj ajmožne. Do tedaj pa ostajam vaš Pavle Zgaga.

Nekatere ženske znajo brati iz moževega obraza vse skrivnosti. Pri najboljši volji jim mož ne more ničesar zatajiti.

PREJELI SMO

tudi nekaj vezanih letnikov "VRTCA" in "ANGELJČKA", krasna lista za slovensko mladino, ki sta bogato ilustrovana z lepimi slikami. Stariši naročite Vaši mladini te lepe knjige. Hvaležni Vam bodo, ko bodo prebrali prelepe povestice, katerih si žele, in katere so nalašč za nje prirjene.

Vežan letnik "VRTCA" stane s poštnino:

75 centov.

Vežan letnik "ANGELJČKA" stane s poštnino:

55 centov.

Oba skupaj pa staneta: \$1.20.

Denarno vrednost je poslati v znamkam ali Money orderu.

EDINOST PUBLISHING CO.

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

PRAVKAR SMO PREJELI IZ STAREGA KRAJA

nekaj krasnih koleđarjev za leto 1923, ki jih je izdala družba sv. Petra Klaverja, za afriške misijone. Koledarček vsebuje 50 strani in je ilustrovan z jako lepimi slikami afriških pokrajin in domačinov, mej katerimi širijo kraljestvo Božje misijonarji družbe sv. Petra Klaverja.

Zraven so nam poslali tudi nekaj lanskih koledarčkov za leto 1922, ki je tudi jako zanimiv in lep.

Naročite oba koledarčka skupaj, sta jako zanimiva in staneta oba skupaj s poštnino vred samo 25 centov. En sam pa stane 15 centov.

Denarno vrednost pošljete lahko v znamkah.

EDINOST PUBLISHING CO.

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Velika kupčija

lepi kabinetni gramofon samo \$10.95

Samo pogledite na to sliko in prepričajte se, da nikdar v življenju niste imeli take prilike, kakor ta. Vi si lahko kupite ta čudoviti gramofon za naravnost smešno nizko ceno in zraven dobite popolnoma zastoj 6 Kolumbia plošč 10 palcev v premeru z 200 šivankami. Ali ni to velika kupčija? Ta gramofon je jako krasen, močno narejen, mahagonski barvani stroj. Ima najboljši motor z nenavadno močnim peresom, ki goni skozi dve 10-palčne Kolumbia plošče. Lahko regulirate hitrost motorja za povoljno hitrost igranja. Ima posebno proizvajanje za čistost glasu in se docela razlikuje od drugih Gramofonov. Proizvaja igranje tako čisto, milo in naravno, da si mislite, da pred vam pojo pravi svetovni umetniki petja. Z njim nimate samo isto, kar vam nudi dražji gramofon, ampak bo vam tudi okrasil vaš dom, kot najbolj drag in dragocen gramofon bi tega ne napravil v tako popolno vašo zadovoljnost in mi smo edina tvrdka, ki smo v stanu vam kaj takega ponuditi kot je to.

ZASTONJ 6. Kolumbia 10-palčnih plošč vred z dvesto šivankami.

Da damo javnosti priliko, da si nabavijo ta krasen gramofon predno mu cena poskoči, smo odločili prodajati jih po posebno nizki ceni \$10.95. Ta ponudba je samo za kratko dobo, do preklica.

Ne pošiljajte denarja naprej, ampak samo izrežite ta oglas in ga pošljite nam vred z enim dolarjem. Plačate pa kadar prejmete "Play-Ola" gramofon na vaš dom. Pohitite z vašim naročilom, predno se ne dvigne ta izvanredno nizka cena in da zaloga ne poide. Pišite takoj na:

GRAND NOVELTY COMPANY

1348 West Augusta Street,

Dept. 4076.

CHICAGO, ILL.

RAZNOTEROSTI.

Rusija in Italija. Deputaciji žurnalistov, ki jo je te dni sprejel v Rimu mudeči se Krasin, ljudski komisar sovjetske Rusije, je dejal o razmerju med Italijo in Rusijo: Pogoj, da Rusija začne trgovinske zveze z drugimi državami, je ta, da iste priznajo sovjetu za edino pravo rusko vlado. Če znamenja ne varajo, bo Italija kmalu sledila zgledu Nemčije, Norveške in Poljske. Krasin je zagotavljal, da je tudi Musolini uvidel nujno potrebo takojšnjih diplomatskih zvez med Italijo in Rusijo. Za sedaj je odšlo — uspeh Krasina — odposlanstvo italijanskih industrijev v Rusijo, da tam razlože svoj veliki delovni program. V južni Rusiji bo Italija dobila 150.000 hektarjev rodovitnega polja ter mnogo ugodnosti glede premoga, železne rude, mangana in bakra. — Kakor se vidi, sedaj država za državo prihaja v stike z Rusijo. Ali naj bomo mi zadnji? Ali naj bo Italija tudi v Rusiji pred Jugoslovani?

Boj za stanovanjski zakon v avstrijskem zveznem svetu. Te dni se je vršila v avstrijskem zveznem svetu napeta debata o stanovanjskem zakonu, ki je bil že v poslanski zbornici. Socialdemokratje in del kršč. socialcev

so z vnešo podpirali novi stanovanjski zakon, medtem ko so vsenemci in ostali kršč. socialcev ta zakon pobijali. Klub kršč. socialcev je očigled različnim interesom, ki jih zastopajo njegovi člani, sklenil dati glasovanje članom na prosto. Tako je bilo z glasovi velike večine krščanskih socialcev in soc. demokratov sklenjeno, da zvezni svet novemu stanovanjskemu zakonu in zakonu v varstvo najemnikov ne bo ugovarjal.

Vračanje redov v Francijo. Francoška cerkvena politika je v zadnjem času rodila razveseljive uspehe. Vrniti so se smeli benediktinci iz Solesmesa in benetikinke z angleškega otoka Wight. Dalje je francoska vlada sama predlagala, da se za redove, ki delujejo po misijonih med pogani, na Francoskem ustanove lastna misijonišča za izšolanje naraščaja. V teku so končno pogajanja, da vlada vrne cerkvi zavod St. Sulpice.

Med ženskami.

— "Pomisli, Mara: sinoči, ko sem se vračala tako pozno od tebe domov, sem zagledala nekega moškega na cesti: ti ne veš, kako sem tekla."

— "Pa si ga ujela?"

Obsežnost zdravniške prakse. — "Zdravnik doktor B. pa menda nima posebno obsežne prakse?"

— "Po čem sodiš?"

— "Ker nima ne avtomobila ne konja."

Pomirljivo.

Gost (natakarju, ki mu je prinesel juho na mizo): "Oho, Zane, vi pa namakate palec v moju juho!"

Natakar: "Nič hudega; saj ni vroča!"

Pogojna pridnost.

— "Jerica, danes si bila pa res pridna in mirna." Pohvali učiteljica svojo učenko.

— "Kaj pa morem jaz zato," se odreže učenka, "ko me pa v grlu tako silno boli!"

Nevarno.

— "Zdravnik je prepovedal mojemu soprogu vsako alkoholno pijačo; to ga je tako razjezilo, da se je same jeze upijanil."

Kmetiska idila.

— "Prav na lahko bom potrkal," zapel je Kovačev Miha pod oknom sosedove Maričke ter je razbil troje šip v oknu.

Vestnost.

— "Nerazumem, čemu ti tako "glihas" s krojačem za obleko. Plačal mu je itak ne boš."

— "Ker imam vest in nemarjam, da bi siromak pri meni preveč izgubil!"

ZAHVALA.

Podpisani se v imenu društva sv. Družine, 136. K. S. K. I. iz Willard, Wis. kar najlepše zahvaljujem tiskarni Edinost, za tako lično in trpežno napravljene društvene plačilne knjižice in društveni pisalni papir.

Čenjenim društvom K. S. K. Jednote pa priporočam, naj se v enakih slučajih za enake potrebščine vedno obrnejo na naše domače slovensko tiskarsko podjetje Edinost. Tu se napravi sedaj najbolj lično vse tiskovine ki jih društva potrebujejo — pa tudi najceneje!

LUDVIK PERUŠEK,

tajnik dr. sv. Družine, 136 K. S. K. I. Willard, Wis.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantirano, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širrom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR, 621 St. Clair Avenue, CLEVELAND, O.

Zakaj naš narod zaupa svoje bančne posle nam

Zato ker smo včlanjeni pri Federal Reserve Bank, kateri mesečno poročamo vse naše poslovanje, ker je naša banka pod vladnim in državnim nadzorstvom kakor tudi Chicago Clearing House Association in posebno pa še, ker imamo sposobno in izvrstno uradništvo in upravni odbor, ker smo si v teku tridesetletnega obstanka, radi naše poštenosti in točnosti, pridobili zaupanje za vse oddelke našega poslovanja.

VSAKI MORE PRI NAS

- vložiti varno svoj denar,
- kupiti prvovrstne hipoteke (mortgage),
- poslati denar na vse strani sveta,
- kupiti parobrodne listke za vse prekomorske črte,
- kupiti državne, mestne, okrajne in obrtne bonde.

Ce ima kdo za krajši čas vložiti na obresti 1,000.00 ali več, urediti kakšne zapuščine, pooblastiti zastopnika svoje oporoke, ali pa urediti kako gospodarsko transakcijo, ali če ima, naj bo že posameznik, društvo ali združa, denar za investirati, naj se vedno obrne na našo

NAJVEČJO, NAJSTAREJŠO IN NAJBOLJ POZNANO JUGOSLOVANSKO BANKO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH, KATERA IMA NAD TRINAJST MILIJONOV DOLARJEV IMOVINE, in to je

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave. in vogal 19ste ulice CHICAGO, ILL.

KAPITAL IN PREBITEK \$1,250,000.00

BANČNA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI

"111" CIGARETE

10c DOBRE!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim naročnikom, prijateljem in dobrotnikom po državi Minnesota in Michigan, naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in sploh vse, kar je v zvezi z našimi listi Edinost, Ave Maria in Glasnik.

Vsem naročnikom, prijateljem in dobrotnikom ga najtopleje priporočamo in prosimo vse prav pristrčno, da mu grejo v vseh ozirih na roko pri razširjenju in agitaciji za katoliški tisk. Vsem, ki mu bodo izkazali bodisi že kakoršnokoli naklonenost se najprisrčneje zahvaljujemo že v naprej.

Tiskovna družba Edinost.

ZADNJA PRAVDA

ROMAN

Spisal češki I. S. Baar.
Poslovenil Vojteh Hybašek.

slal domov.

Orožnik na levi, orožnik na desni, Adam v sredi. Pa kaj je to? Ves trg se je izpremenil. Cerkev kot da je živa, vsa okna so kakor oči, vrata kakor usta, drevesa kakor roke, vse gleda na Adama, vse sega po njem, vse, celo psi kličejo za njim "vrahu."
"No, lepo, zeganje si je napravil," ga pomilujejo nekateri.
"Kam pa ga peljejo? Mislim sem, da gredo v občinsko hišo."
"Kaj pa misliš! V občinsko hišo! — Dragi moj, ta se ne bo ustavil niti v mestu. V Plzenj mora in tam bo stal pred poroto."
"Ubogi Adam, to pa bo njegova zadnja pravda —"

"Res je, njegova in Martinova! — Sama sta se, sodila —" je končal pogovor župnik, ki je tudi prišel na stopnice pred župniščem, da bi videl na lastne oči najžalostnejši prizor: bratomorila.

Solnce se je krvavordeče nagnilo k zatonu. Kakor da je kdo pomočil čopič v kri in prevlekel z njim čez nebo, tako gorijo ogromne žareče lise na njem. Tudi gozdi kakor da gore: ognjene barve ležijo kakor pahljača nad Haltravo — in še vedno raste vrečudna ruda, ognjena povodenj v širjavo in višavo. "Glejte, kako solnce zahaja — še kaka nesreča bo ob proščanju," so si kazali ljudje, ko so se vračali domov.

Preden sta prišla orožnika z Adamom v Dražinov, se je stemnilo. Srečavali so voznike, Ciglerjeve hlapce s težkim tovorom stekla in smirka, kramarje, ki so hiteli, kot da je jutri, in ne šele pojutrišnjem v Klenči Martinje "žeganje." Marsikateri je spoznal Adama, gledal dolgo za njim in vpraševal orožnike, kaj je zagrešil. Toda Adam je molčal, molčala sta tudi njegova spremljevalca. Stopali so doli po Rejkovski rebri, in glej! — Kdo prihaja? Vitek mladenič z zavojem knjig pod pazduho. "To je Martinov študent," ga je spoznal Adam in povesil oči k tlom. "Moral bi mu povedati, da nima več očeta," je mislil, "toda ne, ne povem mu, čemu bi ga žalostil! Tekel bi in še iztknil bi lahko kaj. Sai bo zvedel še prezgodaj žalostno vest."

"Hm, to je vendar stric Adam," ga je spoznal tudi dijak. "Kaj na je naredil tako hudega, da ga kar dva orožnika peljeta?" Srečala sta se, šla naprej in se oba ustavila kakor nedoločeno znamenje. V naslednjem trenutku sta se ozrla. "Saj sem vendar imel tega fanta vedno rad, tih in miren je kakor golobček," je mislil Adam in je zaklical: "Martinček, prosim te, odpusti mi in ne sredi se name!"

"Jaz nisem bil nikdar jezen na Vas, stric," je odgovoril dijak.

"Naprej, naprej!" je silil stražmojster. — Razdalja med stricem in nečakom se je večala, tema je legla med nju.

"In molči za naju oba, zame in za svojega ata — ko boš gospod!"

Letna razprodaja po znižani ceni!

ZA MOŽE IN MLADENIČE
OBLEKE IN SUKNJE
PO POSEBNI
ZNIŽANI CENI
OD 25% DO 33% POPUSTA!

Vse obleke in suknje so iz najboljših izdelovalnic in narejene natančno, da prijajo vsakemu, ki jih kupi. Narejene so natančno po "ATLAS" vzoru.

PRIDITE IN OGLEJTE SI NAŠO BOGATO ZALOGO OBLEK IN SUKNJ, KI SO NASTAVLJENE TE DNI PO: \$19.50 — \$23.85 — \$28.50 — \$33.50.

VSE FANTOVSKÉ OBLEKE, "MACKINAW" IN POVRŠNE SUKNJE SO ZNATNO ZNIŽANE.

POSEBNE CENE SO NASTAVLJENE NA MOŠKE HLAČE!

V torek, četrtek in soboto imamo odprto zvečer. Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 18th Street.

Dolžnost Slovencev v Chicago

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rojaka, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblačila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH—WEST LAUNDRL CO.
JOHN ČERNOVIČ, lastnik.
255 W. 31st Street, CHICAGO, ILL.
Telephone: Yards 5893.

ZA ZBOLIŠANJE ŽENITOVANISKE POSTAVE.

Washington, D. C. 24. jan. — Zastopnik Capper iz Kansasa je danes predložil v kongresu predlogo, ki vsebuje več točk glede sedanje ženitovanjske postave v Zedinjenih državah. Kongresnik Capper je odločno proti sedanjim nepremišljenim porokam, ki rode žal toliko žalostnih slučajev, razporok, tragedij itd. Vse to prihaja iz nepremišljenosti, izjavlja kongresnik. Ljudje stopijo v zakon z osebo, ki jo pozna komaj par ur. Ali je čudno, da temu slede tako hitro potem razporoke? Pravniči! Zato pa pravi kongresnik, je treba gotove postave v tem oziru.

Njegova predloga določa, da mora vsak par, ki se želi poročiti, vložiti na sodniji, kjer se izdaja poročna dovoljenja prošnja najmanj dva tedna pred poroko. Divorcev se ne sme izdati nikomur prvo leto po poroki. Tudi se ne sme izdati za druge vzroke, kakor edino za surovo obnašanje enega ali drugega, vsled blaznosti, ali gotovih nevarnih bolezni.

Vendar enkrat so se pričeli tudi američani zanimati za žalostne razmere v tem oziru. Kaj takega bi bilo že zdati potreba, pa bi v današnjih dneh ne bilo toliko nesrečnih razporok, kakor jih je!

LITVINCI ZAVRGLI PONUDBE ZAVEZNIKOV.

Memel, 29. jan. — Vrhovni svet lige narodov v Parizu je zadnji teden odposlal posebno komisijo v Memel, kateri načeljuje M. Clanchant. Ko je ta komisija dospela zadnji petek na posebni ladiji v Memel je takoj, ko se je izkrcala poklicala na posvetovanje poveljnika francoske

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin Avenue,
CHICAGO, ILL.

VSEM NAROČNIKOM

naznanjamo, da naj se zglase pri naših lokalnih zastopnikih, kateri še niso dobili našega lepega stenskega Koledarja za leto 1923. Vsi naši lokalni zastopniki imajo v zalogi naše Koledarje in od nje ga dobite brezplačno, ko ponovite naročnino za naše liste. Za nenaročnike pa stane Koledar 25c. Stenske Koledarje pošiljamo tudi v stari kraj in stane s poštnino vred 30 centov.

Upravništvo Edinosti.

komisije v Memelu in po mestu je dala nabiti letake, da naj se občinstvo zadrži mirno in da naj sodeluje z zavezniško autorizirano komisijo, da se v mestu in pokrajini naredi mir.

Ko je zapazil te letake poveljnik litvinskih rebelov, je poslal takoj posebnega odposlanca, k zavezniški komisiji, kateri je povedal, da litvinci ne marajo ničesar slišati o kakem sodelovanju. Rekel je: "Mi smo sedaj gospodarji mesta, imamo svojo armado in sedaj več ne beračimo za amnestijo!" Na to je odšel na veliko presenečenje zavezniških komisarjev.

Boljše je lajanje velikega psa, kakor pa ugrizljivi malega psa.

Tvoje mnenje in ideje so "alrajt" ako si v stanu dobiti ljudi, da bi ti iste indorsirali.

Svet je širok, vendar kljub temu ima veliko ozko obzirnih ljudi.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, najnižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

IZPLAČILA

v američkih dolarjih še vedno izvršujemo v zaseđenem ozemlju v Italiji, Nemški Avstriji in drugod.

V Jugoslaviji je začasno nemogoče lokalnim bankam izplačevati američke dolarje, ker to sedaj izvrši edino Narodna Banka v Beogradu. Vendar pa potnikom, ki rabijo dolarje za na pot preskrbimo dolarje.

Dolarske čeke pa še vedno lahko izdajamo in iste vnovčijo v stari domovini po dnevnem kurzu v jugoslovanske krome.

Za dolarske pošiljave računamo sledeče pristojbine: do \$15.00 po 50 centov, — od \$15.00 do \$30.00 po 75 centov, — od \$30.00 do \$50.00 po \$1.00, za izplačila, ki presega \$50.00 računamo 1 cent in pol od dolarja, ali po \$1.50 od sto dolarjev. H tem pristojbinam je še pridati za vsako posamezno nino.

pošiljatev 15 centov za pošt-BANČNI ODDELEK EDINOSTI
1840 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI. Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPHEHA, ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslužite se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. gg. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. "EDINOST"

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajterk, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljšo vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače

"Kranjske klobase," doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMEJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.